

Yrkande

Styrgruppen politisk organisation 2023 till 2027

Datum 2022-03-07
Dnr RS 2020-07663

Till regionstyrelsen

Förslag till detaljutformning av den politiska organisationen 2023 till 2027

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

1. Regionfullmäktige godkänner förslag till ”Detaljutförning av Västra Götalandsregionens politiska organisation 2023 till 2027”.
2. Regionfullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare samt presidiesammansättning i regionens nämnder, styrelser och bolag i enlighet med bilaga till ”Detaljutförning av Västra Götalandsregionens politiska organisation 2023 till 2027”.
3. Regionfullmäktige fastställer i förslag till ”Detaljutförning av Västra Götalandsregionens politiska organisation 2023 till 2027” föreslagna regler för partistöd och politiska sekreterare.
4. Arvodesberedningen får i uppdrag att, efter samråd med styrgruppen för politisk organisation, föreslå anpassningar av arvodesbestämmelserna. Arvodesberedningens uppdrag innefattar även övriga ledamöter som är valda av Västra Götalandsregionen och som inte får ersättning på annat sätt. Arvodesberedningen ska även förtydliga arvodes- och reseersättningsreglerna och föreslå en korrekt och smidig hantering med hjälp av modern teknik.
5. Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag till reglementen för berörda nämnder och styrelser.
6. Regionstyrelsen får i uppdrag att i övrigt vidta erforderliga åtgärder för att förbereda så att den politiska organisationen kan träda i kraft från och med 1 januari 2023.
7. Regionstyrelsen bemyndigas besluta om uppdrag till styrelser och nämnder för att säkerställa genomförande av den politiska organisationen.

8. Regionstyrelsen bemyndigas fastställa förfarandet för hur detaljbudgetar 2023 ska hanteras för de nämnder och styrelser som berörs av den förändrade politiska organisationen och uppgiftsfördelningen.

Under förutsättning av regionfullmäktiges beslut beslutar regionstyrelsen för egen del:

1. Regionstyrelsen tillsätter för det fortsatta arbetet med införande av politisk organisation en styrgrupp bestående av en representant från varje parti i regionfullmäktige. Styrgruppen väljer själv sina arbetsformer. Styrgruppen ska löpande informera regionstyrelsen om arbetet.
2. Styrgruppen ska, utifrån regionfullmäktiges beslut om politisk organisation och den inriktning som beskrivs i beslutet, återkomma till regionstyrelsen med förslag till
 - 2.1. reglementen för berörda nämnder och styrelser
 - 2.2. uppgiftsbeskrivningar för regionstyrelsens utskott och beredningar
 - 2.3. uppgiftsfördelning mellan kulturnämnden och styrelsen för kulturutveckling
 - 2.4. en plan för utbildning av förtroendevalda i nya nämnder och styrelser samt en plan för löpande utbildning av ledamöter och ersättare i nämnder och styrelser under hela mandatperioden
 - 2.5. i övrigt återkomma till regionstyrelsen med förslag till beslut med anledning av regionfullmäktiges beslut om politisk organisation
 - 2.6. anpassning av styrande dokument, rutiner och former för uppdrag och uppföljning med mera med anledning av ny politisk organisation
3. Regiondirektören får i uppdrag att bistå styrgruppen och dess arbetsgrupper med erforderligt administrativt- och utredningsstöd.
4. Regiondirektören får i uppdrag att snarast återkomma till styrgruppen med uppdrag/genomförandeplan för de förändringar av uppgifter, organisation mm som krävs för successiv genomförande av ny förvaltningsorganisation inom området logistik, försörjning, stöd och fastighet i enlighet med regionfullmäktiges beslut.
5. Regiondirektören får i uppdrag att i kompletterande planeringsunderlag återkomma med förslag till tekniska justeringar av budget med anledning av ny organisation och förändrad uppgiftsfördelning, så att detta kan inarbetas i budget som ska fastställa av nyvalda regionfullmäktige.
6. Regiondirektören får i uppdrag att återkomma till styrgruppen med förslag till hantering av detaljbudgetar för berörda nämnder och styrelser med anledning av ny politisk organisation.
7. Regiondirektören får i uppdrag att återkomma till styrgruppen med förslag till anpassningar av förvaltningsorganisationen till den nya politiska organisationen.

Sammanfattning av ärendet

De politiska partierna i regionfullmäktige genomför inför varje ny mandatperiod en översyn av den politiska organisationen och den övergripande styrmodellen. Uppdraget är att i god tid innan valet lämna ett förslag som regionfullmäktige slutligen ska fastställa.

I samband med regionfullmäktiges beslut om politisk organisation perioden 2019 till 2023 utsågs en politisk organisationsbredning. Beredningens rapport anmäldes till regionfullmäktige som uppdrog åt regionstyrelsen att tillsätta en styrgrupp för politisk organisation perioden 2023 till 2027.

Organisationsberedningens rapport tillsammans med de förslag till förändringar som varje parti nominerar och bedömer vara särskilt viktiga utgör underlag för det förslag som redovisas i föreliggande rapport.

Inför styrgruppens arbete med den politiska organisationen nominerade de politiska partierna in de frågor och förslag som man ansåg vara viktiga för den kommande organisationen.

Styrgruppen har behandlat såväl den grundläggande styrmodellen i regionen, samt detaljutförande av nämnder, styrelser och beredningar med mera. Även det fortsatta arbetet efter regionfullmäktiges behandling av förslaget har behandlats.

Inriktningen har varit att så långt som möjligt nå kompromisser mellan partierna. Målsättningen är att beslutet ska hålla även efter valet med en ny sammansättning i regionfullmäktige.

Partiernas representanter i styrgruppen har enats om att lägga fram föreliggande förslag genom att söka bredast möjliga stöd i varje enskild fråga. Den gemensamma ambitionen är att bidra till framförhållning, kontinuitet och förutsägbarhet inför kommande mandatperiod. I enskilda delar av förslaget till organisation har partierna dock olika uppfattningar. Dessa framgår av särskilda yttranden som bilagor till rapporten.

Behovet av en kontinuerlig process från det att organisationsbredningens rapport behandlades av fullmäktige fram till att den förändrade politiska organisationen träder i kraft 1 januari 2023 har diskuterats i styrgruppen. För att säkerställa detta föreslås att styrgruppen får fortsatt uppdrag att bereda beslut till regionstyrelsen och regionfullmäktige med anledning av beslutet av politisk organisation. Antalet ledamöter föreslås dock ändras till att varje parti i regionfullmäktige utser en ledamot. Styrgruppen väljer själv sina arbetsformer, men den nuvarande ordningen med en arbetsgrupp med en politisk sekreterare från varje parti tillsammans med en mindre mer operativ grupp har fungerat väl. Regiondirektören, koncernkontoret och i vissa fall även andra förvaltningar förutsätts ge stöd till styrgruppen och dess arbetsgrupper.

Styrgruppens förslag innebär såväl förändrad organisation som förändringar i uppgiftsfördelningen. Det ligger i sakens natur att styrgruppen i sina överläggningar inte har kunnat behandla eller ta ställning del alla detaljer och enskilda uppgifter som ligger på nuvarande nämnder och som ska överföras till andra politisk organ. Det innebär att det i den fortsatta processen kan behövs göras både förtydliganden och att uppgiftsfördelningen mellan nämnderna kan behöva justeras. Slutligt fastställs detta att regionfullmäktige i samband med fullmäktiges beslut om reglementen.

Inom hälso- och sjukvården innebär förslaget större förändringar i uppgiftsfördelning mellan olika nivåer. Det är upp till varje nämnd att själv fastställa sina arbetsformer, men för att säkerställa en tydligt politisk ledning i arbetet med att utforma rutiner, arbetsformer med mera inför att nya nämnder tillträder föreslås att styrgruppen får i uppdrag att arbeta med att detaljutforma de berörda nämndernas arbetsformer, organisering med mera. Uppdraget avser även DRN och förändringarna inom regional utveckling. Styrgruppen kan till exempel genomföra olika workshops för att få underlag för att närmare precisera arbetsformer, uppgifter med mera för de olika nämnderna.

I och med ny politisk organisation och därmed förändrad styrmodell och uppgiftsfördelning skapas även goda förutsättningar att minska den centrala förvaltningsorganisationen. Det ingår i regiondirektörens uppdrag om anpassningar av förvaltningsorganisationen att även genomföra åtgärder för att effektivisera och minska kostnaderna för, i första hand, koncernkontoret.

Detaljbudgetarna för nämnder och styrelser ska utarbetas och fastställas i enlighet med de riktlinjer för budgetarbetet som är fastställda. För de nyinrättade nämnderna som tillträder från och med 2023 föreslås att regionstyrelsen bemyndigas att fastställa berednings och beslutsordningen för detaljbudgeterna.

Styrgruppen konstaterar i sin rapport att

”för att uppnå målsättningarna om tydligare styrning, större genomslag för politiska beslut, minskad administration, ökad transparens, effektivare verksamhet med mera räcker det inte med att enbart den politiska organisationen med nämnder och styrelser förändras. Det krävs också att styrande dokument, system och rutiner för styrning och uppföljning förändras, både vad avser strategiska frågor och de mer operativa frågorna. Därutöver måste kulturen i organisationen ändras för att förändringar ska komma till stånd. Detta måste beaktas när den politiska organisationen bemannas. På samma sätt måste anpassningen av förvaltningsorganisationerna bygga på den inriktning som anges i styrgruppens rapport. Detta gäller även när bemanningen av förvaltningsorganisationen, på framför allt ledningsnivå, fastställs”.

Detta synsätt förutsätts prägla såväl den fortsatta politiska bredningen som de åtgärder som krävs och ska genomföras inom berörda förvaltningar.

För den politiska styrgruppen

Johnny Magnusson
Ordförande i styrgruppen

Helen Eliasson
Vice ordförande i styrgruppen

Bilagor

Styrgruppens förslag - Förslag till detaljutformning av Västra Götalandsregionens politiska organisation 2023 till 2027

Partiernas skriftliga anteckningar till styrgruppens förslag

Preliminär tidplan för det fortsatta arbetet fram till RF val av nämnder och styrelser